



НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

АДАПТАЦІЙНЕ ЛІСІВНИЦТВО

УДК 630*645.4:630*26

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ТА МОНІТОРИНГУ АГРОЛІСОМЕЛІОРАТИВНИХ НАСАДЖЕНЬ

І.Ф.Букиша, кандидат сільськогосподарських наук,

В.Ю. Яроцький, провідний інженер,

Т.І. Букиша, технік

*Український НДІ лісового господарства та агролісомеліорації
ім. Г.М.Висоцького, м. Харків, Україна*

Агролісомеліоративні насадження представлені переважно об'єктами лінійного типу – лісосмугами, які зазвичай мають ширину меншу за 20 метрів і за цим критерієм вони не підпадають під визначення лісу, яке прийняте Продовольчою і сільськогосподарською організацією ООН при оцінюванні лісових ресурсів (FAO FRA). Наразі в Україні здійснюється підготовка до запровадження Національної інвентаризації лісів (НІЛ) і прийняте визначення лісу узгоджено з визначенням FAO FRA, тобто до вкритих лісовою рослинністю ділянок відносять насадження площею понад 0,1 га і шириною понад 20 метрів, з повнотою 0,3 (молодняків з повнотою 0,4) та вищою, деревостан яких може досягти не менше 5 м висоти у віці стиглості за даних лісорослинних умов (В.Сторожук, І. Букиша, 2018). Таким чином, при проведенні НІЛ, агролісомеліоративні насадження не будуть підлягати інвентаризації та залишаться поза обліком. Зважаючи на це, інвентаризацію агролісомеліоративних насаджень потрібно проводити як окремий вид цілеспрямованої діяльності, що призначений забезпечити інформаційну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, планування і впровадження господарських заходів та реалізації функцій моніторингу.

Проблеми інвентаризації агролісомеліоративних насаджень пов'язані передусім з невизначеним статусом земель під цими насадженнями та невизначеністю з суб'єктами господарювання. Більшість земель під агролісомеліоративними насадженнями не були надані у користування чи у власність і тому інвентаризація цих насаджень не проводилася. З 1 січня 2019 року вступили в дію законодавчі зміни, які передбачають необхідність передачі

агролісомеліоративних насаджень у постійне користування державним або комунальним спеціалізованим підприємствам, або в оренду фізичним та юридичним особам. Зрозуміло, що до набуття права постійного користування або оренди потенційним користувачам бажано мати інформацію щодо актуального стану агролісомеліоративних насаджень, яка може бути отримана шляхом їх інвентаризації. Проведення інвентаризації агролісомеліоративних насаджень передбачає наступні етапи: 1) інвентаризацію земель, виділених під такі насадження, 2) інвентаризацію стану лісомеліоративних насаджень на виділених землях, 3) проектування господарських заходів, спрямованих на забезпечення належного стану та функціонування агролісомеліоративних насаджень.

Перший етап (інвентаризація земель під агролісомеліоративними насадженнями) має проводитися у відповідності з Постановою Кабінету міністрів України від 5 червня 2019 р. № 476 «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України». Результатами виконання цього етапу мають бути: інвентаризаційний план, проект землеустрою, формування земельних ділянок з агролісомеліоративними насадженнями та їх реєстрація в органах Держгеокадастру.

Другий етап (інвентаризація стану агролісомеліоративних насаджень) має проводитися відповідно до Настанов з лісомеліоративного впорядкування... (2012). Результатами виконання цього етапу має бути технічна документація з інвентаризації насаджень, яка містить відомості щодо їх кількісної та якісної характеристики (ширина, довжина, площа, рядність, захисна висота, таксаційні характеристики, видовий склад, підріст, підлісок, тип конструкції, ажурність нижньої та верхньої частини профілю тощо).

Третій етап (проектування господарських заходів) має проводитися відповідно до Настанов... (2012) та чинних лісовпорядних інструкцій. Результатами цього етапу має бути проект господарських заходів, в якому представлені лісівничо-таксаційні характеристики агролісомеліоративних насаджень, картографічні матеріали і план господарських заходів на ревізійний період.

Під час інвентаризації та подальшому моніторингу агролісомеліоративних насаджень перспективним є застосування засобів ДЗЗ (у т.ч. безпілотних літальних апаратів), ГІС-технологій та картографічних он-лайн сервісів.